

Täysistunto

Torstai 13.11.2025 klo 16.00—21.14

6. Krääsätalous kuriin – suomalaisyritysten ja kuluttajien oikeuksien puolesta

Kansalaisaloite KAA 7/2025 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei ehditä käydä loppuun asti, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Keskustelu alkaa. Edustaja Seppänen poissa. — Edustaja Hänninen.

Keskustelu

19.08 **Juha Hänninen erk:** Arvoisa puhemies! Tänään keskustelemme kansalaisaloitteesta, joka nostaa esiin tärkeän ja ajankohtaisen aiheen: halpatuonnin, ultrapikamuodin ja niin sanotun krääsätalouden kasvun. Tämä aloite ansaitsee kiitoksen, sillä se tuo näkyvästi esille sen, mistä meidän kaikkien pitäisi olla huolissaan. Meidän on kiinnitettävä enemmän huomiota kulutuskulttuuriin ja sen vastuullisuuteen, reiluun kilpailuun sekä ympäristön hyvinvointiin. Myös hallitus on tunnistanut nämä samat ongelmat. Työministeri Marttinen on asettanut työryhmän selvittämään halpatuonnin ja verkkokaupan sääntelyn kehittämistä niin Suomessa kuin EU-tasolla. Tavoitteena on, että myös EU:n ulkopuoliset verkkokaupat noudattavat samoja sääntöjä kuin kotimaiset toimijat. Tämä on oikeudenmukaista, turvaa kuluttajaa ja vahvistaa suomalaista yritystoimintaa. Reilu ja kestävä kilpailu on osa vahvaa markkinataloutta ja sen tulevaisuutta.

Arvoisa puhemies! Kyse ei kuitenkaan ole vain taloudesta, kyse on myös turvallisuudesta. Halpatuotteiden mukana voi tulla esineitä tai aineita, joiden alkuperä, turvallisuus ja valmistustapa ovat täysin valvonnan ulkopuolella. Kuluttajansuoja ja tuoteturvallisuus ovat myös arjen turvallisuutta. Jokainen suomalainen ansaitsee tietää, mitä ostaa, onko tuotetta turvallista käyttää ja tapahtuuko sen valmistus rehellisin keinoin. Samalla meidän on muistettava ympäristön turvallisuus. Halpatuotanto, kertakäyttökulutus ja jätteiden kasvu eivät vie meitä kohti kestävää yhteiskuntaa ja Suomea, jonka voimme jättää lastemme lapsille ylpeinä. Siksi hallitus edistää myös EU:n tasolla toimia, joilla puututaan halpatuonnin ympäristövaikutuksiin poistaen pienlähetysten tullivapaus ja varmistaen, että kierrätyksen kustannuksia kantavat ne, jotka tuotteita markkinoille tuovat.

Arvoisa puhemies! Krääsätaloutta vastaan ei taistella kieltopolitiikalla vaan järjellä, reiludella ja vastuulla. Jokainen meistä voi vaikuttaa valinnoillaan. Meidän poliitikkojen tehtävä ei ole kertoa, miten kansalaiset voivat omaisuuttaan käyttää, vaan meidän tehtävämme on luoda puitteet, joissa vastuullinen toiminta on mahdollista ja kannattavaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

Kiitan kansalaisaloitteen tekijöitä tärkeän keskustelun avaamisesta ja toivon, että tämä työ vastuullisen, turvallisen ja kestävänsä kuluttamisen puolesta jatkuu määrätietoisesti. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

19.12 Vesa Kallio kesk: Arvoisa rouva puhemies! Keskusta esitti vuoden 2025 budjettivaihtoehdossa seuraavaa toimenpidettä yhtenä kotimaisen tuotannon ja kulutuksen kasvun edistämiseksi: ultrapikamuoti ja halpatavarakrääsä verolle. ”Selvitetään pikamuodille ja Kiinan halpatavaratuonnille ympäristöveroa. Tätä veroa voidaan kutsua krääsäveroksi tai temuveroksi. Vastaavasti kevennettäisiin uudelleen käytettävien tuotteiden verotusta, kuten vaatteiden ja kenkien korjauspalveluiden sekä käytettyjen tuotteiden arvonalisäveroa. Tämän lisäksi kiellettäisiin ultrapikamuotiyritysten, kuten Sheinin ja Temun, mainonta verkossa. Tavoitteena on suojella suomalaista vaateteollisuutta ja edistää vastuullisempia kulutusvalintoja. Näillä toimenpiteillä pyritään rajoittamaan pikamuodin haitallisia vaikutuksia ympäristölle ja kotimaan taloudelle.”

Arvoisa puhemies! Tässä kansalaisaloitteessa esitetään käytännössä samoja asioita kuin tässä keskustan esityksessä: toimenpiteisiin ryhtymistä ultrapikamuodin ja krääsäkaupan epäreilun kaupan rajoittamiseksi Suomessa, näiden toimijoiden mainonnan kieltämistä sekä verotuksellisten keinojen selvittämistä. Tällä perusteella on helppo tukea tätä aloitetta, jotta se käsitellään sille kuuluvalla vakavuudella ja tarkkuudella täällä eduskunnassa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitala.

19.13 Juha Viitala sd: Arvoisa rouva puhemies! Tervehdin ilolla lähete keskustelussa olevaa Krääsätalous kuriin -kansalaisaloitetta.

Niin sanottu ultrapikamuoti ja muu halpatavarakauppa netissä on suorastaan räjähtänyt käsiin viimeisten vuosien aikana. Aloitteen keskeinen sisältö tiivistää ongelman hyvin. Kiinalaiset krääsäverkkokaupat, kuten Temu ja Shein, ovat vieneet kertakäyttökulutuksen kestävämmyyden uudelle tasolle ja syövät suomalaisyritysten elinvoimaa sekä vaarantavat ympäristön, työntekijöiden oikeudet ja kuluttajien turvallisuuden. Temun ja Sheinin kaltaiset nettikaupat ovat monille taloudellisesti haastavina aikoina ymmärrettävästi houkuttelevia paikkoja ostaa vaatteita ja tavaroita, joihin heillä ei olisi muuten varaa. Tuotteiden huonon laadun ja niissä käytettyjen kemikaalien aiheuttamien vaarojen takia ne eivät yleensä ole ostajalle hyväksi.

Halpatuonti EU:n ulkopuolisista maista tulee saada kuriin. Ennen EU-tason päätöksiä asian hillitsemiseksi on tehtävä kansallisia toimia, kuten vaikkapa postitoimijoiden keräämä Kiina-lähetysten käsittelymaksu Ruotsin ja Romanian malliin, ja esimerkkinä vielä, että Ranskassa voidaan rajoittaa mainontaa ja sulkea verkkosivuja. Tässä muutamia esimerkkejä. Kiinan halpakaupoista tilaaminen luo suurta kilpailuvääristymää ja vaikuttaa negatiivisesti eurooppalaisten yritysten liiketoimintaympäristöihin.

Arvoisa puhemies! Todistetuksi näiden yritysten tuotteiden valmistajien työolot ovat erittäin huonot ja palkka lähes olematon. Halpa hinta ei saa olla seurausta työntekijöiden kurjista oloista. Olen keskustellut useiden ihmisten kanssa tästä ongelmasta, ja tietoisuutta kyllä tuntuu olevan, mutta onko kyse enemmänkin välinpitämättömyydestä?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

Toivon kaikkien kuluttajien pysähtyvän hetkeksi miettimään tämän kansalaisaloitteen merkitystä. Tämä kansalaisaloite on siis oikealla asialla, ja meidän tulee löytää keinoja niin sanotun krääsätalouden kuriin saamiseksi kotimaisten yritysten ja kuluttajien suojelemisen vuoksi.

Kiitos aloitteen tekijöille.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivelä.

19.16 Mai Kivelä vas: Arvoisa puhemies! Tämä kansalaisaloite krääsätalouden hillitsemiseksi on erittäin tärkeä. Kiinasta EU:hun, mukaan lukien Suomeen, tilattujen pienten lähetysten määrä on viime vuosina räjähtänyt käsiin. Viime vuonna Suomeen tilattiin Tullin mukaan lähes 28 miljoonaa alle 150 euron arvoista lähetystä Kiinasta. Tänä vuonna tuon luvun arvioidaan kasvavan lähes 50 miljoonaan.

Pakettimäärän hurja kasvu johtuu kiinalaisten halpatavaraverkkokauppojen suosion kasvusta. Nämä kiinalaiset verkkokauppa-alustat harjoittavat aggressiivista ja täysin epäeettistä somemarkkinointia tavoittaakseen kuluttajia ja vaikuttaakseen heihin. Tämä markkinointi ei noudata mitään pelisääntöjä, eikä nykyinen lainsäädäntömme mahdollista siihen puuttumista. Seurauksena kuluttajia johdetaan harhaan, heidän ostopäätöksiään manipuloidaan ja heidän oikeuksiaan rikotaan.

Halpatavarakauppojen toiminta on ongelmallista paitsi kuluttajaturvallisuuden ja kuluttajien oikeuksien näkökulmasta myös suomalaisen elinkeinoelämän näkökulmasta. Tilanne on ajanut monet suomalaiset yritykset taloudelliseen ahdinkoon. Syynä on täysin epäreilu ja vinoutunut kilpailutilanne, jossa vastuullisuudella ja laadulla kilpailevat yritykset häviävät ja aggressiivista hintakilpailua harjoittavat, huonolaatuista ja usein vaarallistakin kertakäyttötavaraa myyvät yritykset voittavat. Vaikutukset näkyvät tavallisten suomalaisten työntekijöiden arjessa ja Suomen jo nyt surkeassa talous- ja työllisyystilanteessa. Kaupan liitto on laskenut, että jos kiinalaisista halpatavaraverkkokaupoista tehty ostokset olisi tehty kotimaisista kaupoista, verokertymä olisi voinut olla jopa yli 300 miljoonaa euroa.

Kaikille pitäisi olla myös itsestäänselvää, että tilanne on täysin kestämaton ympäristön näkökulmasta. Halpatavaran kulutuksen määrä ja mittakaava on niin suuri, että sitä on jopa vaikea hahmottaa — EU:n mittakaavassa puhutaan useista miljardeista paketeista vuodessa. Tämä tuottaa valtavia päästöjä ja tarkoittaa suunnatonta luonnonvarojen kulutusta. On selvää, että maapallon kantokyky ei tällaista kestä.

Arvoisa puhemies! Halpatavarakaupan räjähdysmäinen kasvu on ilmiö, joka aiheuttaa useita ongelmia ja myötävaikuttaa niihin samanaikaisesti. Nykylainsäädäntömme ei ole varautunut tällaiseen tilanteeseen, ja nyt meidän tuleekin ottaa nopeasti askelia kuluttajien, vastuullisen elinkeinoelämän ja ympäristön suojelemiseksi.

Mainonta on tietenkin liiketoiminnan ytimessä, ja siksi halpatavara-alustojen mainonnan ja markkinoinnin kieltäminen on tärkeä osa ongelmaan puuttumista ennen kuin muutokset EU:n yhteiseen tullipolitiikkaan saadaan astumaan voimaan, eivätkä ne sielläkään puolella ole riittäviä. Haitallisen markkinoinnin rajoittamisestahan on jo ennakkotapauksia maailmalla.

Kulutusta on ohjattava kertakäyttö- ja halpatavarataloudesta kotimaisten, kestävien, vastuullisesti tuotettujen tuotteiden kulutukseen. Suomen ja koko globaalin yhteisön on nyt lyhyessä ajassa siirryttävä hiilineutraaliin kiertotalouteen, ja tämä tulee vaatimaan tiukkaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

puuttumista halpatavarakauppaan, ja on myös sanottava, että se vaatii myös puuttumista ylikulutukseen laajemminkin.

Lopuksi myös minä haluan kiittää tämän kansalaisaloitteen tekijöitä ja kaikkia sen allekirjoittajia. On todella hienoa, että tähän tärkeään ja akuuttiin kysymykseen on herätty ja me saamme tämän asian nyt tämän kansalaisaloitteen kautta eduskuntaan. On myös hienoa, että tämän aloitteen tavoitteet ovat selkeästi saaneet laajasti kannatusta eri eduskuntaryhmissä, ja toivonkin, että tämä kannatus ja tuen osoitukset näkyvät sitten myös tämän kansalaisaloitteen käsittelyn myöhemmissä vaiheissa. — Kiitos. [Mikko Polvinen pyytää vastauspuheenvuoroa]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Polvinen, vastauspuheenvuoro.

19.21 Mikko Polvinen erk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos tästä mahdollisuudesta antaa vastauspuheenvuoro vasemmistoliiton edustajan puheenvuoron jälkeen, koska he pitävät usein pienen ihmisen ja köyhän ihmisen asiaa.

Toistan sen, että tässä on epätoivottu ilmiö. Tässä on epätoivottu markkina. Tämä ilmiö on tullut suomalaisten kotiin. En puolusta tätä epätoivottua ilmiötä, mutta haluan tuoda terveisiä vähävaraisilta. Osalle heistä halpatilastuotteissa on ollut ainut mahdollisuus yleensäkin saada kulutustavaraa, riskillä mutta kuitenkin. Kaikilla ei ole ollut varaa ostaa paikallista. Kyse ei ole ollut halusta valita vaan pakosta valita. Lapsiperheissä voi olla nuorten ja lasten kesken kilpailua siitä, kellä on ja mitäkin, ja valitettavasti tämä ilmiö on tavallaan demokratisoinut ja tuonut kuluttajatuotteisiin niitä mahdollisuuksia, joita muutoin suomalaisilta markkinoilta ei olisi ollut. Toivoisin tämän aloitteen hengessä, että kävisi niin, että tarkasteltaisiin toimitusketjuja ja luotaisiin sellaisia markkinoita Eurooppaan, joissa saadaan turvallista tuotetta täällä tuotettuna kilpailemaan näiden kiinalaisten halpatuontituotteiden kanssa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Otetaan tässä vaiheessa lyhyttahtinen keskustelu, koska täällä tuli monia puheenvuoropyyntöjä ja meillä on rajattu aika nyt tässä vaiheessa tämän asian käsittelyyn. Elikkä pyydän niitä, jotka haluavat käyttää vastauspuheenvuoron, painamaan V-painiketta ja nousemaan seisomaan. — Edustaja Kalli.

19.22 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä aloite on valtavan tärkeä, ja kiitän todellakin tämän aloitteen tekijöitä.

Tässä aloitteessahan siis vaaditaan toimia ultrapikamuodin ja krääsäkaupan suitsimiseen esimerkiksi verotuksen keinoin ja kieltämällä niiden mainonta. Tarve tälle on todellakin akuutti, ja tämä tilannehan on mennyt koko ajan vain vaikeammaksi ja vaikeammaksi. Tähän linkittyy siis useanlaisia ongelmia. Tähän liittyy työpaikkojen ja verotulojen vähenemistä, jopa yritysten konkurssseja ja ajautumista vaikeuksiin, pääkonttoreiden siirtymistä pois Suomesta, monenlaisia haittoja alihankintaketjuille, jopa vaaratilanteita, siis todellakin terveyttä ja henkeä uhkaavia vaaratilanteita ja terveysongelmia tähän puutteelliseen tuoteturvallisuuteen liittyen. Nämä kyllä koskettavat laajasti meitä kaikkia suomalaisia, ja siksi toivon, että me voisimme nyt hyvässä yhteishengessä, laajasti yli puoluerajojen, viedä näitä asioita eteenpäin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tynkkynen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

19.24 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Polvinen edellä puhui vähävaraisista ihmisistä ja heidän tarpeestaan saada myös hankittua erilaisia tavaroita. Itse ajattelen kuitenkin niin, että myös tämän maan pienituloisilla on oikeus hankkia tavaransa ilman pelkoa huijauksesta tai allergisesta reaktiosta tai tulipalon syttymisestä, jotka kaikki ovat riskejä, joita liittyvät kiinalaiseen krääsäkauppaan. Ymmärrän, edustaja Polvinen, että te ette enää edusta täällä hallituspuolueen eduskuntaryhmää, mutta vielä vähän aikaa sitten niin teitte, ja te olitte silloin hyväksymässä kaikkia niitä mitavia sosiaaliturvaleikkauksia, jotka ovat muun muassa sysänneet tässä maassa lapsiperheköyhyyteen 31 000 lasta ja heikentäneet monen pienituloisen ihmisen asemaa. Jos kannetaan huolta pienituloisista, vähävaraista ihmisistä, niin kuin itse kannan ja me vihreissä kannamme, niin silloin tärkeintä on sosiaalipolitiikan keinoin, työllistämisen keinoin, talouden vahvistamisen keinoin mahdollistaa se, että kaikilla on varaa tehdä tarvittavat hankinnat.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Päivärinta.

19.25 Susanne Päivärinta kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Myös itse haluan kiittää lämpimästi Krääsätalous kuriin -kansalaisaloitteen tekijöitä.

Siis tämä niin sanottu temutushan on suorastaan räjäyttänyt vuodessa pakettirallin. Suomeen tuli EU:n ulkopuolelta viime vuonna yli 28 miljoonaa pakettia, kun vuotta aiemmin määrä oli 3,6 miljoonaa lähetystä. Tämä ei ole enää mikään kasvu, vaan tämä on todella krääsätsunami, jonka alkuperä on noin 98-prosenttisesti Kiinasta. Me puhumme krääsästä, jonka turvallisuudesta ei ole mitään takeita, jonka ympäristöjalanjälki on valtava ja joka on tuotettu olosuhteissa, joihin yhdelläkään suomalaisella kuluttajalla ei ole näkyvyyttä. Näitten kiinalaisverkkokauppojen välittämiä tuotteita ei ole valmistettu samojen turvallisuus-, terveys-, ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimusten mukaan kuin Euroopassa toimivien yritysten tuotteilta vaaditaan. Tätä ei voi enää katsoa sivusta, eikä hallitus niin tule tekemään. Eikä tämä ole pelkästään talouskysymys. Erityisesti meidän on suojeltava meidän lapsia ja nuoria, jotka ovat tämän krääsätalouden etulinjassa, ja heille tätä krääsää suunnataan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Furuholm.

19.26 Timo Furuholm vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vastaan myös edustaja Polviselle, että itse ainakin pyrin pienituloisten ostovoimaa tässä yhteiskunnassa parantamaan muilla keinoilla kuin mahdollistamalla kestävämpään pakettirallin Kiinasta. Itse asiassa tätä samaa olemme toivoneet hallitukselta pitkin tätä kautta, mutta suunta on ollut päinvastainen. Eli ei ole ihme, että moni on siinä tilanteessa, että joutuu sitten etsimään sen halvimman mahdollisen vaihtoehdon, joka ei tosissaan ole kestävin.

Mutta tosissaan on täysin kestävämpiä, että vuodessa tulee 50 miljoonaa yksittäistä pakettia Kiinasta. Knoppitietona, että pelkkiä lakkeja tilataan 2,2 miljoonan paketin verran. On meidän poliitikkojen tehtävä tietenkin puuttua tähän. Tässä pitää toimia EU-kontekstissa. Kuten edustaja Kivelä mainitsi, tulliuudistus on välttämätön, mutta kuten tämän hienon aloitteen tekijät ja allekirjoittajat vaativat, myös kansallisesti on etsittävä mahdollisimman paljon keinoja, että tämä kestävämpi ralli saadaan päätökseen. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pitko.

19.27 **Jenni Pitko vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tosi hienoa, että tämä kysymys saa kannatusta laajasti. Me todellakin tarvitsemme konkreettisia keinoja suitsia tätä, sanoisin, jopa järkyttävää ilmiötä: 50 miljoonaa pikkupakettia Suomeen pääosin Kiinasta tänä vuonna, tuotteita verkkoalustoilta, joilla ei ole vastuuta ympäristövaikutuksista, vastuuta terveysvaikutuksista, mitkä kohdistuvat ihmisiin, ei vastuuta siitä, että nämä tuotteet kestäisivät tai olisivat edes sitä, mitä on luvattu myydä, eikä vastuuta turvallisuudesta. Tämä on merkittävä turvallisuusriski, mutta se myös vääristää epäreilulla tavalla kilpailua, sillä EU:n alueella toimivat verkkokaupat, maahantuojat ja tuottajat joutuvat toimimaan ja tietenkin myös yleensä haluavat toimia vastuullisesti noudattaen näitä yhteisiä pelisääntöjä. On aivan välttämätöntä, että me ulotamme näiden pelisääntöjen noudattamisen myös ulkomaisille verkkoalustoille. Tarvitaan konkreettisia toimia, ja tässä kansalaisaloitteessa on esitetty muutama, ja niihin kannattaa tarttua.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ingo.

19.29 **Christoffer Ingo r** (vastauspuheenvuoro): Ärade fru talman! Antalet paket som kommer från EU har mångdubblats på några år, och i år förväntas upp till 50 miljoner paket anlända. Vi pratar om billiga varor, kläder, elektronik från Kina.

Då det kommer till batteriindustrin behöver vi Kina, men då det kommer till billigt strunt som produceras på sådana sätt som aldrig skulle ha klarat av europeiska standarder, klarar vi oss faktiskt utan. Vi har helt enkelt inte råd att tillåta orättvis konkurrens på orättvisa villkor. Företag som Wish, Temu och Shein tar inget ansvar i Europa och betalar ingen skatt till Finland.

Arvoisa puhemies! Suomalainen design on maailmallakin tunnettu. Meidän yrityksemme käyttävät valtavasti resursseja tuotekehitykseen, ja on valtion tehtävä suojata omaa muotoiluamme. Temun kaltaiset toimijat käyttävät erittäin aggressiivista markkinointia vetääkseen puoleensa kuluttajia, tarjoavat kestäättömiä tuotteita pilkkahintaan ja rikkovat immateriaalisia oikeuksia päivästä toiseen. Kannatan tämän kansalaisaloitteen ideaa krääskaupan rajoittamisesta ja toivon sen arvokasta käsittelyä täällä eduskunnassa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sillanpää.

19.30 **Pia Sillanpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun puhumme näistä kiinakaupoista, puhumme yleensä halvoista vaatteista, meikeistä tai tavaroista, mutta kyse ei ole enää edes harmittomasta krääsasta, mitä nuoriso tilaa kotiin muutamilla euroilla.

Viime viikolla saimme järkyttävän esimerkin, kun Shein-verkkokaupan valikoimasta löytyi lapsenkasvoisia ja lapsenvartaloisia seksinukkeja. Sen lisäksi myynnissä on ollut myös aseita, kuten nyrkkirautoja. Näitä voi siis kuka tahansa tilata netistä, eikä meillä ole mitään mahdollisuuksia valvoa tätä toimintaa tällä hetkellä.

Meidän on pakko löytää ratkaisuja tähän, oli se sitten verotuksen, tullimaksujen tai muiden toimien kautta. Ei voida enää jatkaa tilanteessa, jossa kuka tahansa voi klikkauksen päästä ostaa laitonta tai moraalisesti täysin kestäättöntä tavaraa. Suomalaisten kuluttajien

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

ja ennen kaikkea lasten suojeleminen on meidän vastuullamme. Siksi tarvitsemme toimia nyt eikä sitten, kun näiden ostosten myötä tapahtuu jotain vakavaa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kemppi.

19.31 Hilkka Kemppi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitän erittäin lämpimästi tämän kansalaisaloitteen laatijoita ja allekirjoittaneita, nimittäin vihdoin saamme krääsäasiat eduskunnan suuren salin keskusteluun.

Krääsäkauppa on todellakin laitettava kuriin. Se on riski terveydelle, turvallisuudelle ja taloudelle, sillä se vääristää myös kilpailua rajulla tavalla. Tänä vuonna Tulli arvioi, että 50 miljoonaa pakettia tulee Suomeen. Näiden pakettien keskihinta on vain piirun verran yli viisi euroa. Sen kaltaista on krääsäralli, ja me siedämme sitä, olemme sietäneet sitä jo aivan liian pitkään. Se on riski meidän lapsille ja meille suomalaisille.

Tulli arvioi karusti, että Kiinasta virtaavan verkkokauppalähetysten määrä ei ole enää hallussa, mutta rohkenen kuitenkin kannustaa meitä siihen, että me voimme laittaa sen haltuun. On ratkaisuja, kuten tuoteturvallisuuden noudattamisen valvonta, alustojen vastuun korostaminen tai esimerkiksi etäkaupan tullittomuudesta luopuminen, tai sitten voisimme etsiä eurooppalaisia vaihtoehtoja, jotta yhdessä puutumme tähän ongelmaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen Krista.

19.32 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä krääsäkauppa on esimerkki siitä, kuinka halpa maksaa kalliisti. Se maksaa kalliisti meidän yhteiskunnalle, me menetetään valtavasti verotuloja, meidän omat yritykset eivät pärjää, se maksaa valtavan kalliisti tälle maapallolle, globaalisti tulee aivan turhaa luonnonvarojen kulutusta, ja se maksaa kalliisti myös yksilölle, sillä vaikka ihmiset kuvittelevat, että he tilaavat sitä samaa tavaraa edullisesti sieltä Kiinasta, mitä he ostaisivat Suomessa, niin todellisuudessa se ei ole samaa tavaraa.

Pohjoismaiden ministerineuvosto teki selvityksen, missä todettiin, että 70 prosenttia näistä tilauksista ei täytä tuoteturvallisuusvaatimuksia. Ne ovat riski ihmisen terveydelle, siellä on vaarallisia aineita, siellä ei ole sähkölaitteiden tuoteturvallisuus kunnossa, ne ovat sytyttäneet tulipaloja. Ne ovat todellakin aivan toista tavaraa, ne ovat sitä krääsää.

Minusta on tosi hienoa ollut kuulla, miten hyvin yksimielisesti tässä salissa on nähty se tarve, että meidän täytyy rajoittaa tätä pakettirallia, tätä krääsärallia. Siihen onkeksi on keinoja, niihin täytyy nyt tarttua, ja meidän pitää tehdä tämä Suomena myös itse eikä odotella EU:n päätöksiä myöhemmin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

19.34 Anne Rintamäki ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kannatan lämpimästi tätä kansalaisaloitteen tavoitetta rajoittaa ultrapikamuodin ja krääsäkaupan mainontaakin. Lisäksi verotukselliset keinot, kuten pakettikohtainen tullimaksu tai ympäristöperusteinen lisämaksu, ovat kyllä harkinnan arvoisia. On aika palauttaa reiluus ja vastuu markkinoille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

Tämä ei ole vain taloudellinen kysymys. Tämä on kulttuurinen ja arvopohjainen kysymys, haluammeko yhteiskunnan, jossa kertakäyttöisyys ja halpa tuotanto ohittavat laadun, kotimaisuuden ja vastuullisuuden.

Tyttäreni oli pari vuotta takaperin tilannut jotakin Kiinasta. Laatikko oli ilmestynyt eteeseen. Vein sen oitis ulos pakkaseen, ja siellä sitä pidettiin vuorokauden verran. Ajattelin, että kaikki kissä pienemmät kurkoset kuolevat paketin sisältä.

Myös perikuntani on sittemmin viisastunut, ja nyt voidaan jo sanoa yhdessä, että ei kiitos krääsätaloudelle, kyllä kiitos suomalaiselle työlle ja yrittäjyydelle.

Kiitän kansalaisaloitteen tekijöitä, ja toivon, että tämä keskustelu johtaa johonkin. Mahdolliset jatkotoimenpiteet ovat todellakin tarpeellisia. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kosonen.

19.35 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin kiitän Krääsätalous kuriin -kansalaisaloitteen tekijöitä. Erinomainen aloite, ja hieno nähdä todella, että täällä eduskunnassa tämä on meidän yhteinen asiamme.

Tässä mainonta on laitettava heti kuriin, se on ihan selvä asia, mutta toivomme todella keskustassa myös, että tässä otetaan myös nämä verotukselliset keinot mahdollisimman nopeasti käyttöön, vaikka EU:ssakin on tulossa nyt tämä käsittelymaksu ja tullivapaus poistuu alle 150 euron tuotteilta.

On monia syitä. Täällä on näitä jo lueteltu, mutta minä jatkan tätä luettelemista. Eli tässä on kysymys suomalaisten yritysten kilpailukyvyistä, elinvoimasta ja siitä, että täällä hetkellä kilpailu on erittäin epäreilua. Samat säännöt pitää olla kaikilla. Sitten yleensä ympäristötuho, luonnonvarojen tuhlaaminen — sitähän tämä krääsäkauppa on. Ja kuten täällä todettu, myrkyllisyys näissä tuotteissa. Terveys pitää olla myös välttämättömyys, ihan mistä tahansa me näitä tuotteita tilaamme. Samat säännöt siis pitää olla kaikille.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

19.36 Tiina Elo vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan myös alkuun kiittää tämän kansalaisaloitteen tekijöitä ja kaikkia allekirjoittajia krääsäkauppaongelman nostamisesta tänne eduskunnan käsittelyyn.

Tämä tilanne, jossa me olemme, on kestävä. Samaan aikaan, kun meidän pitäisi nyt kaikin keinoin ponnistella luonnonvarojen kulutuksen vähentämiseksi ja kiertotalouden edistämiseksi, meillä on käsissä tällainen räjähtänyt pakettiralli kiinalaisista verkkokaupoista, joka tuo tänne laadutonta ja kierrätyskelvotonta tavaraa hirvittäviä määriä.

Kuten täällä on useampi edustaja todennut, niin nämä krääsäverkkokaupat saavat todella epäreilua kilpailuetua sillä, että ne eivät noudata mitään tuoteturvallisuuteen, tuottajavastuuseen, kuluttajansuojaan tai tietosuojaan liittyviä eurooppalaisia vaatimuksia, eivät myöskään kunnioita immateriaalioikeuksia. Tämä on tosi iso ongelma vastuullisille yrityksille täällä Suomessa.

Meillä tosiaan on monenlaisia keinoja, joilla tätä krääsätaloutta ja krääsäkauppaa voidaan hillitä, ja todella toivon nyt koko eduskunnalta rohkeutta siihen, että näitä keinoja pikaisesti otetaan käyttöön.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivelä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

19.37 **Mai Kivelä vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Debatti alkoi sillä, että peräänkuulutettiin sitä, että vasemmistoliitto puolustaa pienituloisia. Näinhän se juuri on, mutta siihen kuuluu muutama näkökulma, joista ensimmäinen on se, että me ajatellaan, että myös pienituloisilla, köyhillä ihmisillä on oikeus terveellisiin ja turvallisiin tuotteisiin ja on oikeus olla tulematta huijatuksi mainonnan kautta ja näin poispäin. Sen lisäksi on myös globaali näkökulma. Me tiedämme, että ekologinen kriisi on mitä suurimmassa määrin ihmisoikeusloukkaus ja ongelma ja tappaa köyhiä ihmisiä ympäri maailman, jolloin myös tämä ekologinen näkökulma palautuu myös pienituloisten ihmisten puolustamiseen. Sen lisäksi me olemme työntekijöiden puolue ja puolustamme sitä, että työpaikat pysyvät yrityksissä, jotka toimivat täällä vastuullisesti. Eli näitä kaikkiahan tämä aloite myös edistää, eli tämän ei myöskään tarvitse olla pelkästään vasemmistoliiton asia vaan laajasti meidän kaikkien asia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Holopainen.

19.39 **Hanna Holopainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Halpatuotanto, lyhytikäiset tavarat ja kiinalaisten verkkokauppojen villi toiminta huolestuttavat laajasti, niin kuin täältä keskustelustakin huomaamme.

Kiitos kansalaisaloitteen tekijöille ja allekirjoittajille. Epäilen, että läheskään kaikki krääsän tilaajat eivät tiedosta riskejä, ja siksikin tällainen laaja ja avoin keskustelu on tärkeää. Kuluttajan on hyvä muistaa, että EU:n kuluttajansuoja ei toteudu ulkomaisista verkkokaupoista ostetuissa tuotteissa. Tuotteet voivat olla viallisia, vaarallisia ja ilman käyttöohjeita. On ilmennyt, että näistä tuotteista, joita Suomeen tulee, suuri osa ei täytä EU:n tuoteturvallisuusvaatimuksia ja osa sisältää jopa kiellettyjä aineita tai vaarallisia esineitä. Tullin tarkastukset, jotka tämän ovat osoittaneet, kattavat kuitenkin vain murto-osan meille saapuvista paketeista, ja kotitalouksissa on siis tälläkin hetkellä näitä tuotteita.

On aika laittaa krääsätilaus kuriin ja puolustaa myöskin suomalaista laatua, kuluttajaa ja yrittäjyyttä. Täällä on tullut monissa puheenvuoroissa näitä ratkaisuehdotuksia. Tarvitaan sekä yhteistä EU-tason säätelyä että kansallisia toimia, tiukempaa valvontaa muun muassa. [Puhemies koputtaa] On myös ehdotettu, että veloitettaisiin tuomaan tavarat ensin EU-varastoihin eikä suoraan kuluttajalle, [Puhemies koputtaa] jotta laatua ja turvallisuutta voitaisiin varmentaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Vielä edustaja Polvinen, ja sen jälkeen menemme puhujalistaan.

19.40 **Mikko Polvinen erk** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Haluan itsekin kiittää aloitteen tekijöitä ja aloitteen sisälle kirjattuja hyviä nostoja siitä epätoivotusta ilmiöstä — minkä aikaisemmin mainitsinkin, että kyseessä on todella epätoivotu ilmiö.

En tiedä, mistä oli tilattu se kommentti, että ikään kuin minä olisin ollut tämän temutuksen puolella ja tämän halpakrääsätilauksen puolella. Toin vain esille sen näkökulman, että köyhissä perheissä tämä on ollut tasavertaistavaa, että he ovat saaneet tuotteita omilla riskeillään, ja se on väärin, että ne täytyy sillä tavalla hankkia. Edellisen puheenvuoron lopussa sanoinakin siitä, että olisi hyvä Eurooppaan laatia sellaisia markkinoita ja sellaista tuo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

tantoa, jossa voidaan tuottaa näitä tuotteita niin, että köyhemmilläkin perheillä olisi tulevaisuudessakin varaa. Markkinaa näyttää olevan.

Olen kyllä mielelläni yhteisessä rintamassa tässä, mitä aikaisemmin täällä salissa ja monessa hyvässä puheenvuorossa on nostettu esiin, että tällaisesta ilmiöstä, mikä on käsillä, mikä on syntynyt, pitää kerrassaan päästä eroon turvallisuuden vuoksi, että tästä itätuonnista pitää päästä suomalaisen työn ja eurooppalaisen työn vuoksi eroon. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

19.41 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Olemme todella täällä tänään tärkeän asian äärellä, ja haluan nyt tässä vaiheessa kiittää kaikkia edustajakollegoita, jotka tämän kansalaisaloitteen puolella ovat. Tilanne on tosiaan se, että tällä hetkellä aivan liian moni suomalainen ja eurooppalainen tilaa lentorahdilla maailman toiselta puolelta tarpeetonta krääsää, joka ei täytä EU:n tuote-, turvallisuus- tai ympäristövaatimuksia ja on jopa käyttökelvoton, hajoaa heti ja on mahdollisesti valmistettu lapsi- ja pakkotyöllä. Tässä tilanteessa ei ole mitään järkeä.

Kuten täällä on todettu, alle 150 euron tilauksia saapui Suomeen viime vuonna yli 75 000 pakettia päivässä. Tänä vuonna vastaava luku on Tullin arvion mukaan 137 000 pakettia päivässä. Nämä ovat jotenkin aivan absurdeja lukuja, ja tällainen pakettiralli on aivan irvokas osoitus meidän kestävämmästä elämäntavasta tällä hetkellä. Temun ja Sheinin kaltaisilla ultrapikamuodin ja krääsän verkkokaupoilla on kuluttaminen tehty helpoksi, halvaksi ja aggressiivisen markkinoinnin ja mainonnan kautta koukuttavaksi. Meitä siis houkutellaan ja manipuloidaan ostamaan tarpeetonta krääsää, vaikka maapallo ei kestä nykyistä kulutustahtia. Nämä ylikulutuksen haitat yleisesti ottaen näkyvät jo konkreettisesti: yhdeksästä planetaarisesta rajasta olemme ylittäneet kuusi, ja seitsemäs on menossa rikki. Meidän on ihmiskuntana kyettävä tekemään valtava kestävyysmurros niin omassa ajattelussamme kuin talouden rakenteissa, ja se ei onnistu ilman kunnianhimoista politiikkaa ja rohkeutta tehdä perustavanlaatuisia muutoksia siihen tapaan, miten me kulutetaan rajallisia luonnonvaroja.

Arvoisa puhemies! Sen lisäksi, että ylikulutus tuhoaa planeettaa, krääsäverkkokaupat aiheuttavat ihmisille vaaraa myös suoremmin. Pistokokeissa on todettu, että iso osa Temun ja vastaavien krääsäverkkokauppojen tuotteista ei täytä EU:n ympäristö-, terveys- ja turvallisuuskriteerejä. Tuotteista, jopa leluista, on löytynyt myös laittomia määriä kiellettyjä ja vaarallisia kemikaaleja, kuten ftalaatteja, klooriparafiineja, lyijyä ja kadmiumia, siis aineita, jotka ovat syöpävaarallisia, vahingoittavat sisäelimiä ja voivat heikentää kognitiivista kehitystä tai lisääntymiskykyä. Näille me altistamme itseämme ja lapsiamme näistä verkkokaupoista tilaamalla. Yksikään viranomainen ei voi valvoa suoraan ulkomailta tilattujen tuotteiden turvallisuutta. Leikitään siis ihmisten terveydellä.

Arvoisa puhemies! Krääsäverkkokaupat eivät myöskään juuri tuo Suomeen verotuloja, saati työllistä suomalaisia. Vuonna 2024 Suomi sai EU:n ulkopuolelta tehdyistä alle 150 euron arvoisista verkko-ostoksista verotuloja hieman alle 30 miljoonaa euroa. Jos edes kolmasosa näistä ostoksista olisi tehty kotimaassa, verokertymä olisi ollut 97 miljoonaa eli yli kolminkertainen. Ja kuten totesin, ongelma on myös se, että nämä krääsäverkkokaupat markkinoivat tuotteita aggressiivisesti. Ne kopioivat surutta tunnettuja brändejä ja muiden suunnittelema tuotteita eivätkä noudata mitään laatustandardeja, eivät myöskään vastaa tuotteidensa jätehuollosta ja kierrätyksestä ja sen kustannuksista. Näistä kaikista syistä ne

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

saavat epäreilua kilpailuetua suhteessa kaikkiin niihin yrityksiin, jotka toimivat vastuullisesti ja noudattavat yhteisiä pelisääntöjä.

On yksiselitteisesti väärin, että krääsäverkkokauppa voi jättää piittaamatta tuoteturvallisuudesta, rikkoo immateriaalioikeuksia ja mainostaa tuotteitaan harhaanjohtavasti ilman, että siihen pystytään kunnolla puuttumaan. Meidän järjestelmässä ja lainsäädännössä on tässä kohtaa selvästi ammottava aukko, joka täytyy nyt pystyä korjaamaan. Sama ongelma on, että tämä krääsä, jota tänne tulee, tukkii meidän kierrätetyn tavaran kaupan kanavat ja vaikeuttaa kiertotalouteen perustuvaa liiketoimintaa. Huonolaatuiset tuotteet eivät kestä uudelleenkäyttöä ja päätyvät nopeasti jätteeksi. Esimerkiksi 87 prosenttia pikamuotiteks-tiileistä päätyy kaatopaikalle tai polttoon alle vuodessa ostamisesta.

Arvoisa puhemies! Vielä kerran haluan kiittää tämän kansalaisaloitteen tekijöitä ja kaikkia sen allekirjoittajia siitä, että me täällä nyt pääsemme käsittelemään tätä akuuttia ja paljon myös mediassa ollutta ongelmaa. Kannatan lämpimästi tämän aloitteen tavoitteita, ja vihreät ryhmänä ovat tehneet paljon töitä krääsäverkkokaupan ja krääsäkaupan kieltämiseksi. Todella toivon, että hallitukselta löytyy nyt rohkeutta ottaa tämä kysymys vakavasti ja kääntää kaikki kivet tämän haitallisen krääsäverkkokaupan rajoittamiseksi. Keinoja kylä löytyy, kun on tahtoa.

Vaikka tosiaan tänään saatiin uutisia EU-tasolta, että ollaan poistamassa tullivapaus pieniltä paketeilta, niin kansallisia keinoja ehdottomasti tarvitaan nyt pikaisesti, että saadaan tämä ongelma hallintaan. Siksi toivon, että tämä aloite käsitellään nyt viipymättä mutta huolellisesti täällä eduskunnassa ja päästään sitten toivottavasti se myös hyväksymään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Furuholm.

19.47 Timo Furuholm vas: Arvoisa rouva puhemies! Haluan itsekkin aloittaa kiitoksilla tämän kansalaisaloitteen tekijöille ja sen allekirjoittaneille. Tämä kansalaisaloite on hyvä demokratiatyökalu, jota meidän pitää hyödyntää, vaikka ei oltaisi aina samaa mieltä sitten sisällöstäkään.

Tuossa kun joku päivä internetin syövereissä olin, niin tuli tällainen mainos, että osotele kuin miljonääri. Kyse on juuri näistä kiinalaisista nettikaupoista, joista me täällä keskustellaan. En tiedä, kuinka moni on ostellut kuin miljonääri, mutta joku sieltä on ostellut, kun tänne tulee Suomeen arviolta 50 miljoonaa pakettia vuodessa ja Euroopan tasolla puhutaan 4,5 miljardista paketista. On aivan selvää, että kun tällainen määrä paketteja Kiinasta lennätetään tänne ja tulleilla ei ole mitään mahdollisuutta niitä tarkastaa, niin se tuoteturvallisuus ei tule toteutumaan Euroopan kontekstissa, ei Suomen kontekstissa. Tietenkin sitten syntyy vielä valtavasti tällaista ilmastokuormaa, kun näitä paketteja lennätellään, ja sitten nämä tuotteet, joiden alkuperästä me emme tiedä, kuormittavat ympäristöä. Siinä on myös tällainen ulottuvuus, että tavallaan näitä tuotteita valuu sitten myyntiin kirpputoreille, markkinoille, eli ne tavallaan altistavat sellaisetkin ihmiset, jotka eivät alun perin ole mitään tilanneet Temusta tai Sheinistä, mitä näitä kauppvoja nyt on.

Täällä on myös se kulma, mikä on noussut tässä hyvässä keskustelussa esiin: suomalaisen työllisyys. On ihan selvää, että kun lähikauppa on siellä Kiinassa ja sieltä saadaan samaa tavaraa, mitä ennen on ostettu Suomesta, niin se vaikuttaa siihen, miten meidän yrityksillä menee ja miten ne kykenevät työllistämään. Tässä on tullut jo valtava määrä hyviä ehdotuksia ja ajatuksia siitä, mitä voidaan tehdä EU-tasolla, mitä voidaan tehdä kotimaan tasolla. Minun mielestäni oleellista on se, kun tämä keskustelukin on ollut nyt näin yhte-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

näistä, että tämä kansalaisaloite otetaan siellä valiokunnassa tarkkaan käsittelyyn, käydään läpi, yhdessä pohditaan niitä ratkaisuja, jotta tämä asia etenisi. Tätä on nyt jo jonkin aikaa päivitelty, ja se ongelma vain uhkaa kiihtyä.

Tosissaan lisäksi nyt vielä sen, että ymmärrän sen, että kun tulot ovat tiukoilla ja talous kovilla, niin sitten entisestään halu tilata halpaa muualta kasvaa. Mutta vasemmistoliiton puolesta tietenkin voin vakuuttaa, että meidän tavoite on aina ihmisten ostovoimaa ja taloudellista tilannetta kohentaa muilla keinoilla kuin sillä, että tarvitsee ne ostokset tehdä Kiinasta ja vaikuttaa sitä kautta negatiivisesti myös meidän kotimaiseen talouteen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ehdimme ottaa vielä yhden puheenvuoron ennen kuin tähän aiheeseen varattu aika tässä vaiheessa päättyy. — Edustaja Rintamäki.

19.50 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Suomeen saapuu päivittäin kymmeniätuhansia pikkupaketteja Kiinasta halpaa krääsää, joka kiertää tullimaksut, ohittaa turvallisuusvaatimukset ja saastuttaa ympäristöä.

Kansalaisaloite nostaa esiin tärkeän ongelman: ultrapikamuodin ja krääsäkaupan epäreilun aseman suomalaisilla markkinoilla. Tämä ei ole vain kuluttajansuoja- tai ympäristöky symys, tämä on kansallinen kilpailukyky- ja turvallisuuskysymys. Eilen illalla uutislähetyksessä kerrottiin tästä aiheesta, ja täytyy sanoa, että toivottavasti se avasi silmiä. Meillä on Suomessa yrityksiä, jotka noudattavat lakeja, maksavat veronsa ja kantavat vastuunsa työntekijöistä ja ympäristöstä. Samaan aikaan kiinalaiset verkkokaupat, kuten Temu ja Shein, myyvät tuotteita, jotka ovat usein laadultaan heikkoja, jopa vaarallisia, ja joiden markkinointi perustuu manipulatioon, tekaistuihin alennuksiin, ostokiireeseen ja pelillistämiseen. Tämä ei ole reilua kilpailua. Tämä on epäterve globalisaation ilmentymä, jossa suomalainen yritys jää jalkoihin.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset ovat jo pitkään varoittaneet siitä, miten EU:n ja kansainvälisen kaupan sääntely jättää suomalaiset yritykset altavastaajiksi. Nyt näemme sen konkreettisesti. Krääsätalous syö kotimaisen kaupan elinvoimaa, vie työpaikkoja ja lisää ympäristökuormaa. On täysin kohtuutonta, että suomalainen yritys joutuu kilpailemaan toimijan kanssa, joka ei noudata samoja pelisääntöjä.

Arvoisa puhemies! Kansalaisaloitteet kertovat meille, mistä ruohonjuuritasolla yhteiskunnassa ollaan huolissaan. Tämä aloite on selkeä viesti siitä, että kansalaiset haluavat reilua kilpailua, vastuullista kuluttamista ja toimivaa suomalaisyritysten toimintaympäristöä.

Lämmin kiitos tämän aloitteen alullepanijoille ja kaikille sen allekirjoittajille. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä täysistunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 19.53.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 20.32.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 6 käsittelyä. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

20.32 Oras Tynkkynen vihr: Kiitos, puhemies! Aika harvassa ovat asiat, jotka ovat niin johdonmukaisen pielessä niin monella eri tavalla kuin krääsätalous. Krääsätalous on haitallista ihmisille, ympäristölle ja taloudelle lukuisilla eri tavoilla: terveydelle ja turvallisuudelle, niin kuin aiemmassa keskustelussa hyvin kuultiin, kuluttajien oikeuksille, ympäristölle ja ilmastolle, teollisille ja tekijänoikeuksille, yksityisyydensuojalle, työntekijöiden oikeuksille, verotuloille ja reilulle kilpailulle ja kotimaisten yritysten mahdollisuuksille menestyä. Sen takia krääsätalous pitää saada pikimmiten kuriin, ja sen takia itse kannatan tätä kansalaisaloitetta ja me vihreät koko porukalla tätä kannatamme.

Haluan myös kiittää siitä ihailtavasta yksimielisyydestä, jolla edeltävässä keskustelussa eduskunta tämän kansalaisaloitteen otti vastaan. Me kuulumme erinomaisia puheenvuoroja muun muassa edustajilta Sillanpää, Päivärinta, Kemppi, Kivelä, Elo, Viitala, Ingo ja monilta muilta. Tämä antaa meille hyvän pohjan käsitellä kansalaisaloitetta valiokunnassa.

Krääsäkauppaa perustellaan välillä myös sillä, että se antaa mahdollisuuden pienituloisille ihmisille tehdä välttämättömiä hankintoja. Vaikka olen ilman muuta samaa mieltä siitä, että pienituloisten asemaa pitää parantaa ja pitää varmistaa se, että myös pienituloisilla ihmisillä tässä maassa on mahdollisuus tehdä ne tarvittavat hankinnat, niin pidän krääsäkauppaa siihen huonoimpana mahdollisena ratkaisuyrityksenä monestakin syystä.

Ensinnäkin iso osa krääsästä menee nykyisellään ihan muille kuin kaikkein pienituloisimmille — krääsää hankitaan paljon myös sellaisille ihmisille, sellaisiin koteihin, joissa kyllä olisi varaa tehdä vastuullisempia valintoja — ja krääsäkaupoista myös hankitaan tilastojen perusteella paljon aivan muita kuin välttämättömiä tai edes kauhean hyödyllisiä tarvikkeita.

Mutta krääsäkaupan heikkous pienituloisten ystävänä on vielä ehkä pykälää perustavanlaatuisempikin asia ainakin kahdessa suhteessa.

Ensinnäkin krääsäkauppa on vain yksinkertaisesti äärettömän huonoa sosiaalipolitiikkaa. Itse ajattelen niin, että pienituloisten asemaa tässä yhteiskunnassa pitää parantaa, mutta siihen meillä ovat sosiaalipolitiikan, veropolitiikan ja muun muassa työllisyyspolitiikan keinot paljon parempia ja tehokkaampia ja paremmin kohdentuvia.

Toiseksi, niin kuin tuossa edeltävässä debatissakin mainitsin, ajattelen myös, että myös pienituloisilla pitää olla oikeus tehdä hankintansa ilman pelkoa ja riskiä siitä, että se hankittu tuote aiheuttaa vaikka allergisen reaktion tai jonkun terveysuhan tai että se perustuu täysin huijaukseen ja pienituloinen menettää ne vähäisetkin rahansa, kun ei saa sitä, mitä on yrittänyt tilata, tai vaikka pahimmassa kuviteltavissa olevassa tapauksessa menettää talonsa, koska turvaton tuote sytyttää tulipalon.

Pienituloisilla ihmisillä pitää olla lain tarjoama suoja kaikilta niiltä krääsäkaupan haitoilta ja riskeiltä, joita siihen nykyisellään liittyy.

Keskustelussa jo edellä sivuttiin hyvin monia erilaisia keinoja, joita sekä Suomella kansallisesti että EU:lla on tартtua tähän krääsäkaupan muodostamaan ongelmaan. Kansalaisaloitteessa puhutaan niistä kahdesta eli mainonnan kiellosta ja verotuksen soveltamisesta. Niitä kannattaa ilman muuta soveltaa, mutta paljon muuta voidaan ja paljon muuta pitää tehdä. EU-tasolla aiemmin mainittu tullivapauden poisto on kiireellinen toimenpide. Valitettavasti tällä hetkellä komission suunnitelmat ovat hyvin verkkaisia, ja tästä tullivapauden poistosta voitaisiin saada apu vasta useamman vuoden päästä. Meillä ei ole varaa an-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

taa krääsäkaupan tulvan pyyhkiä kotimaisten yrittäjien yli enää useiden vuosien ajan. EU:n olisi mahdollista edellyttää krääsäkaupan alustoilta suurempaa vastuuta niillä myytävistä tuotteista, ja jos näin toimittaisiin, niin varmasti myös nämä alustat joutuisivat miettimään kahdesti, mitä kaikkea siellä oikein myydään. On esitetty myös ajatus siitä, että näiltä krääsäkaupan alustoilta edellytettäisiin välivarastoja, jotka olisi sijoitettu EU-maihin. Sekin taisi näitä kilpailun punnuksia nykyisestä.

Kansallisesti avainasemassa ovat meidän viranomaisten voimavarat. Viranomaisilla sinänsä on toimivaltaa nykyiselläänkin puuttua moniin krääsäkaupan ongelmiin, mutta voimavarat eivät riitä vaikkapa tehdä tarkastuksia näihin tuhansiin ja jopa miljooniin pikkupaketteihin, joita rajojen yli meille vyöryy.

Puhemies! Haluaisin loppuun vielä nostaa muutaman ajankohtaisen, ikään kuin krääsäkaupan suitsimisen rinnalla tarvittavan toimenpiteen, joilla voimme ottaa askelia kohti kiertotaloutta. Yksi on parhaillaan nimiä keräävä kansalaisaloite korjauspalveluiden arvonalisäveron alentamisesta. Toivon, että se saadaan myös tänne eduskunnan käsittelyyn aikanaan. Toinen on ajatus siitä, että käytettyjen tuotteiden kaupassa pitäisi luopua arvonalisäveron perimisestä moneen kertaan. Siis jos käytetty tuote myydään useaan kertaan, niin joka vaiheessa siihen ei pitäisi enää lisätä uutta arvonalisäveroa sen vanhan päälle. Nämä ovat vain pari esimerkkiä toimenpiteistä, joilla voitaisiin krääsäkaupan torppaamisen ohella ottaa askelia kohti kiertotaloutta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

20.39 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Haluan vielä kiittää aloitteen tekijöitä tämän tarpeellisen aloitteen tuomisesta ja saamisesta tänne eduskunnan täysistuntoon, ja toivon sille myönteistä käsittelyä valiokunnassa.

Törmäsin itse ensimmäistä kertaa isosti kiinalaiseen krääsäkauppaan, kun noin vuosi sitten etsin jouluaskartelua varten huopia ostettavaksi verkkokaupasta ja kaikki ensisijainen sisältö hakukoneessa oli kiinalaisten verkkoalustojen sponsoroituja hakutuloksia — siis kaikki kuvalliset hakutulokset, joita sain tässä hakukoneessa, olivat kiinalaisten verkkokauppojen sponsoroituja askarteluhuopia. Havahduin tässä myös siihen kysymykseen, että ei ollut varmastikaan sattumaa, että ne olivat juuri askartelutuotteita, koska niitähän käyttävät paljon lapset ja nuoret, ja he ovatkin yksi keskeisimmistä kohderyhmistä, joille näitä tuotteita markkinoidaan. En myöskään ihmettele, että näitä tuotteita on päätynyt jopa päiväkoteihin, koska mainonta juuri näiden tuotteiden osalta näyttää olevan erityisen aggressiivista. Se, että näitä kiinakrääsätuotteita päättyy päiväkoteihin, on tietenkin huolestuttavaa, koska näiden tuotteiden kemikaalikuormasta ja turvallisuudesta ei ole takeita ja lapset eivät pysty tekemään itse sitä valintaa, altistuvatko he niille vai eivät.

Olen törmännyt kiinalaisten verkkokauppojen mainoksiin myös, kun olen etsinyt tarvikkeita vauvalle. Se oli toinen tilanne, kun törmäsin minulle suunnattuun markkinointiin näiden kiinakauppojen toimesta — monenlaisia vauvatuotteita erittäin edulliseen hintaan. Osa näistä vauvatuotteista myyvistä verkkokaupoista oli myös naamioitu suomalaisiksi verkkokaupoiksi. Piti käyttää aika paljon tutkimustaitoa, jotta pystyi selvittämään, että kyse on kiinalaisesta verkkokaupasta. Moni myös menee tietämättään ostamaan tällaisia tuotteita, missä ei ole takeita turvallisuudesta ja terveellisyydestä. Pidän kyllä erittäin moitittavana sitä, että näitä kauppiaita myös suunnataan erityisesti vauvoille ja lapsiperheille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

Kiinakrääsä uhkaa myös hyvin Suomessakin käyntiin lähtenyttä secondhand-markkinaa, sillä pelko siitä, että tulet vahingossa ostaneeksi tätä kautta kiinakrääsää, voi myös viedä luottamuksen kuluttajilta kirpputoreja ja secondhand-markkinaa kohtaan. Tätä pidän erityisen harmillisena, koska juurikin kiertotalouteen ja tuotteiden uudelleenkäyttöön meidän pitäisi pystyä panostamaan.

No, tätä kiinakrääsän tilaamista on katsottu pitkään sivusta ja ehkä oletettu, että tämä ilmiö ei kasva näin suureksi. Mutta valitettavasti näyttää siltä, että edes me suomalaiset, ketkä olemme aika valveutuneita kuluttajia, emme tunnista tämän kiinakrääsän riskejä. Ja kuten alussa sanoin, niin erityisesti lasten ja nuorten puolesta meidän päättäjien onkin kannettava vastuuta, koska he eivät todellakaan pysty näitä riskejä aina edes tunnistamaan.

Arvoisa puhemies! Tänä päivänä, kun me seuraamme planetaaristen riskirajojen lähestymistä ja jopa jo niiden ylittymistä, ajatus siitä, että maailmalla rahti kuljettaa mantereiden välillä miljoonia, kymmeniä miljoonia, satoja miljoonia pikkupaketteja, joiden sisälön laatu on niin huono, että ne päätyvät nopeasti kaatopaikalle, on kerrassaan karkea. Meidän pitää pystyä vähentämään luonnonvarojen kulutusta — tämä ilmiö on täysin päinvastainen — ja siirtymään kohti kiertotaloutta, jota tämä ilmiö myös vaikeuttaa. Me tarvitsemme vastuulliset pelisäännöt, jotka koskevat kaikkia verkkoalustoja ja maahantuojia.

Arvoisa puhemies! Karkeaa on myös se, mitä tämä ilmiö tekee suomalaiselle verkko-kaupalle ja yrittäjyydelle. Viimeisen vuoden aikana olemme kuulleet useiden kotimaisten vastuullisten ja jopa rakastettujen vaatemerkkien ja kauppojen lopettamisesta. Erityisesti suomalaiseen vaateteollisuuteen tämä kiinakrääsä on osunut erityisen kovasti. Suomi menettääkin krääsätalouden myötä jopa satojen miljoonien verotulot, ja tämä tarkoittaa myös menetettyjä työpaikkoja. Tämän työn tekee jatkossa mahdollisesti lapsityöntekijä kiinalaisessa tehtaassa vaarantaen oman terveytensä.

Arvoisa puhemies! Meillä on siis velvollisuus laittaa krääsäkaupalle stoppi ympäristön, kuluttajansuojan ja suomalaisen yrittäjyyden puolesta. Ja kuten täällä on tänään sanottukin, myös pienituloisen oikeudesta luottaa siihen, että ostettu tuote on sitä, mitä myyjä lupaa, ja että se on terveellinen ja turvallinen, on meillä vastuu pitää kiinni. Toivon tälle kansalaisaloitteelle suotuisaa käsittelyä valiokunnassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas poissa, edustaja Päivärinta poissa. — Edustaja Kemppi, olkaa hyvä.

20.45 Hilikka Kemppi kesk: Arvoisa herra puhemies! Krääsäkauppa on, toden totta, lähtenyt lapasesta. Se on tämän ajan ruma ilmiö, jonka todelliset kasvot eivät vielä ole tulleet edes näkyviksi. Me olemme tänään jo keskustelleet salissa siitä, miten Tulli arvioi karusti, ettei Kiinasta virtaavien verkkokauppalähetysten määrä ole enää edes hallittavissa. Meillä ei ole keinoja valvoa, ei puuttua eikä rajoittaa kauppaa, joka vahingoittaa suomalaisia, taloutta, turvallisuutta ja ihmisiä.

Kun katsomme näitä pakettituontien määriä, tänä vuonna Tulli arvioi, että Suomeen tuodaan 50 miljoonaa pakettia pelkästään Kiinasta. Tämä tarkoittaa noin 137 000:ta pakettia päivässä, ja se on pikkuisen vähemmän kuin Kanta-Hämeen asukasluku, että jos Kanta-Hämeessä kaikki tilaavat paketin päivässä vuoden jokaisena päivänä, sellainen on tämä pakettien meri. Ilmiö ei ole mikään pieni, ja se on jo nykyisellään syönyt kotimaista kauppaa. Tällä krääsätuonnin kasvulla on suhde Suomen kaupan hiipumiseen ja tyhjiin liiketiloihin monien kaupunkien ja kylien keskustoissa. Reilut markkinat ovat vähintään, mitä voimme

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

eduskunnassa vaatia, ja siksi tervehdin tätä kansalaisaloitetta erittäin ilolla täällä eduskunnassa. Haluan, että kotimaisilla kaupoilla on reilut kilpailuolosuhteet, ja olen varma, että me pystymme ne myös turvaamaan.

Hyvät ystävät! Yhdysvaltojen Kiinalle asettamien tuontitullien seurauksena on tullut näkyväksi, miten Kiinan ylituotanto ohjautuu yhä kasvavissa määrin Euroopan markkinoille ja Suomeen verkkoalustojen kautta. Tullin kuukausikohtaisten tilastojen valossa tämä uhakuva on totta.

Mistä tämä kilpailuvääristymä sitten muodostuu? No, tietenkin tuoteturvallisuudesta aiheutuvista kustannuksista. Suomalaiset kaupanalan yritykset maksavat 35 prosenttia kalliimpaa hintaa EU-standardit täyttävistä tuotteista sisältäen myös yrityksen omavalvonnan ja ulkopuolisilta ostettavan auditoinnin kustannukset. Toisaalta nämä standardit takaavat sen, että tuotteet eivät syty tuleen tai ole vahingoksi meidän terveydellemme, ja sellaiset standardit pitäisi olla kaikilla tuotteilla, mitkä Suomeen tulevat. Myös kierrätyskustannuksia väistetään. Käytännössä kaikkien, myös EU:n ulkopuolelta tilattujen, tuotteiden jätteenhuollon ja kierrätyksen kustannukset jäävät Suomessa toimivien yritysten harteille. Hyväksymmekö me tämän? Tuottajavastuun ansiosta me voimme kierrättää meidän käyttämämme tuotteet, kuten paristot, akut, sähkö- ja elektroniikkalaitteet sekä pakkaukset, maksutta. EU:n ulkopuoliset toimijat ovat usein tuottajavastuun vapaamatkustajia, eli ne jättävät nämä rekisteröinnit tekemättä ja hyötykäyttömaksut maksamatta. Tämä vaarantaa myös kiertotalouden ja sitä kautta materiaalikierron. Pahimmillaan näissä tuotteissa on myös sellaisia aineita, jotka estävät kierrätyksen ja materiaalikierron ja sikäli myös vaurioittavat suomalaista ja eurooppalaista kiertotaloutta. Kuluttajansuojaa ei noudateta. Kuluttajaviranomaisten verkosto epäilee esimerkiksi Temun rikkovan kuluttajien laillisia oikeuksia muun muassa valheellisilla tarjouksilla, painostuksella ostamiseen, pakotetulla pelillistämällä, puuttuvilla ja harhaanjohtavilla tiedoilla, väärennetyillä arvosteluilla ja piilotetuilla yhteystiedoilla.

On arvioitu, että esimerkiksi yhden tällaisen alustan kautta Kiina myy noin 300:lta eri alustalta tuotteita Suomeen. On mahdoton valvoa tällaista massaa, ellemmme kykene löytämään ratkaisua, jolla voimme systemaattisesti estää krääsän ja halpatavaran tuonnin.

Myös tämä etäkaupan tullittomuus 150 euroon saakka on tullut tiensä päähän. Tulliuudistus on parhaillaan EU-instituutioiden käsiteltävänä, mutta sitä pitäisi kiirehtiä, nimitäin ei voi olla niin, että Suomeen tulee tullivapaita tuotteita ja tällaisia pieniä paketteja lähetetään päivästä toiseen massoittain. Myös meidän postimyyntihinnoittelu on johtanut siihen, että käytännössä Kiinasta on halvempi lähettää tuotteita kotiin kuin oman kunnan keskustasta. Tämä vääristää kilpailua ja on härskiä.

Yhteiskunnalliset vaikutukset ovat suuret. Suomen saama verokertymä EU:n ulkopuolelta tehdyistä alle 150 euron verkko-ostoksista oli viime vuonna 29,4 miljoonaa euroa. Jos nämä ostokset olisivat korvautuneet 100-prosenttisesti Suomesta tehdyillä ostoksilla, niin kotimaahan jäänyt verokertymä olisi ollut 324 miljoonaa euroa eli 11-kertainen. Kun ottaa huomioon sen vaikutukset työllisyyteen ja suomalaisten hyvinvointiin ja toisaalta myös ihmisten tuoteturvallisuuteen, niin sanoisin, että jos me emme nyt kykene puuttumaan halpatuontiin, krääsään ja sen massasaapumiseen Suomeen, niin me olemme pahasti ajasta jäljessä.

Lopuksi ehdotan, että etäkaupan tullittomuudesta luovuttaisiin. Käsitykseni mukaan myös direktiivi mahdollistaisi käsittelymaksujen luomisen, jotka olisivat vähintä, mitä pitäisi nyt tehdä, ja sitten tämä tuoteturvallisuuden noudattaminen pitäisi säätää voimakkaas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

ti alustojen vastuulle. Jos EU-käsittely on hidasta, niin meidän tulisi edetä kansallisin toimin nopeasti. Tarvitsemme myös eurooppalaisia vaihtoehtoja, jotka noudattavat tuoteturvallisuutta ja Euroopan ehtoja, ja siksi tämmöisille nettialustoille ja nettikaupalle tulee luoda [Puhemies koputtaa] myös kotimaisia ja eurooppalaisia vaihtoehtoja.

Tervehdin tätä Krääsätalous kuriin -aloitetta iloisesti [Puhemies koputtaa] ja toivon, että se saa lämpimän vastaanoton myös talousvaliokunnassa eduskunnassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sillanpää, olkaa hyvä.

20.53 Pia Sillanpää ps: Arvoisa puhemies! Krääsätalous kuriin -kansalaisaloite on enemmän kuin ajankohtainen. Aloitteessa esitetään, että hallitus ryhtyisi lainvalmisteluun, jonka tavoitteena olisi kieltää ultrapikamuodin mainonta sekä hillitä krääsäkauppaa esimerkiksi verotuksellisin keinoin.

EU:n ulkopuolelta tilattujen lähetysten määrät Suomeen ovat kasvaneet kahdessa vuodessa 35-kertaisesti. EU-alueelle paketteja tuli viime vuonna yli neljä miljardia, joista Suomeen noin 28 miljoonaa pakettia. 98 prosenttia näistä paketeista oli peräisin Kiinasta. Jokainen meistä on varmasti kuullut Sheinistä ja Temusta, näistä kiinalaisista verkkokaupoista. Nämä kiinalaiset verkkokaupat ovat erityisesti nuorten suosiossa. Tuotteiden mainonta on hyökkäävää, hinnat halpoja, tuotteet eivät välttämättä ole sitä, mitä tuotekuvissa, ja palauttaminen saattaa olla mahdotonta. Tuotteita tilaavat harvoin kuitenkaan tietävät, mitä Kiinasta tulevat tavarat ja vaatteet oikeasti sisältävät. Suurin osa näistä paketeista menee Tullin läpi ilman tarkastusta, ja nähtäväksi jää, mitä paketista loppujen lopuksi löytyikään.

Sen lisäksi, että Kiinasta tilataan erityisen paljon päähineitä ja erilaisia naisten vaatteita, vuonna 2024 kauneudenhoito-, meikki- ja ihonhoitovalmisteiksi merkittyjä paketteja tilattiin Suomeen yli 600 000 kappaletta. Kuka haluaa levittää iholleen tuotteita, joiden alkuperästä tai sisällöstä ei ole mitään takeita? Ilmeisesti aika moni, ainakin tilattujen pakettien määrästä päätellen.

Arvoisa puhemies! Kiinatuotteiden laatu- ja turvallisuuspuutteet eivät ole tuulesta temmattuja. Olemme lukeneet uutisista useita esimerkkejä leluista, repuista ja jopa kondomeista, jotka sisältävät terveydelle vaarallisia aineita. Kun tällaiset tuotteet päätyvät kuluttajalle, emme tiedä, mitä kaikkea ne voivat aiheuttaa. Allergisten reaktioiden lisäksi on vaarana, että ne aiheuttavat pitkällä aikavälillä seuraamuksia, joiden kanssa painimme kymmenien vuosien kuluttua. Yhtenä riskinä mainitsen kemikaalit ja hormonihäiriköt — mitä nämä tekevätään nuorten naisten lisääntymisterveydelle ja hedelmällisyydelle, sitä voimme vain arvailla. On myös hyvä pohtia ääneen, minkälaisia lisärasitteita nämä tuotteet aiheuttavat suomalaiselle terveydenhuoltojärjestelmälle, joka on jo nyt paikoin kovilla.

Terveydenhuolto ei ole ainoa, mikä pitää ottaa huomioon kiinakaupoista puhuttaessa. Meidän täytyy nähdä myös turvallisuuspuoli. On selvää, ettei krääsäkauppojen tuotteita ole turvallisuustestattu. Kuka vastaa siitä, jos kiinakaupasta ostettu sähkölaite tai akku syttyy palamaan? Kuka vastaa siitä, jos näiden tuotteiden myötä ihmisille aiheutuu vammoja tai pahimmassa tapauksessa menetämme ihmishenkiä? Siinä voi miettiä, kannattiko tilata muutaman euron tuote, kun halvalla sai, vaikka lopputulema voi tulla kalliiksi.

Krääsäkauppojen villi länsi on saanut liian suuren jalansijan markkinoilla. Suomalaiset yritykset, kuten monet vähittäiskauppatyöt, huolehtivat laadunvalvonnasta, tuoteturvallisuudesta sekä veroista. Sen sijaan krääsäkaupat voivat toimia ilman vastaavia velvoitteita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

ta. Se luo epäilemättä kilpailuaselman, jossa vastuullisesti toimiva kotimainen yritys on lähtökohtaisesti aina alakynnessä krääsäkauppoihin verrattuna, ja tämän kehityksen jatkuessa siitä kärsivät kotimainen kauppa ja yrittäjä, ympäristö sekä jokainen suomalainen.

Arvoisa puhemies! Mitä tälle asialle voisi tehdä? Kuluttajaliitto on yhdessä muiden pohjoismaisten järjestöjen kanssa esittänyt, että verkkokauppa-alustojen vastuuta on lisättävä koko EU-tasolla. Suurten alustojen tulisi vastata tuotteidensa turvallisuudesta ja kuluttajansuojaa koskevien sääntöjen noudattamisesta, aivan kuten kotimaiset toimijat nyt tekevät. Suomen tulisi tukea tätä linjaa entistä suuremmin Euroopan unionissa. Tiedämme kuitenkin hyvin sen, että EU:ssa suhtautuminen on ollut varovaista. Esimerkiksi kun Yhdysvallat on nostanut tullimaksunsa 100 dollarin tasolle, EU keskustelee kahden euron pikkupaketin lisämaksusta. Tämä kertoo paljon siitä, mikä on todellinen tahtotila puuttua tähän asiaan EU:ssa. Siksi valiokuntakäsittelyssä on tärkeää pohtia, miten voimme kansallisella tasolla vaikuttaa tähän asiaan.

Arvoisa puhemies! Itse kannatan lämpimästi tämän aloitteen tavoitteita. Krääsäkauppa on saavuttanut tällä hetkellä sellaiset mittasuhteet, että sen vaikutukset ulottuvat jo yhteiskunnan jokaiseen tasoon lähtien taloudesta terveyteen.

Meidän on tärkeää miettiä lainsäädännöllisiä keinoja puuttua krääsäkauppatilauksiin, mutta haluan samalla peräänkuuluttaa suomalaisten omaa vastuuta. Vanhempien tulisi puuttua siihen, jos lapset ja nuoret tilaavat krääsäkaupoista, ja täysi-ikäisten tulisi vakavasti miettiä sitä, haluavatko he pahimmassa tapauksessa pilata terveytensä tai aiheuttaa onnettomuuden kiinatuotteiden takia. Kaikkein emme voi puuttua lakimuutoksilla, vaan tarvitsemme yhteistä tahtotilaa asioiden muuttamiseksi yksilötasolta lähtien.

Lopuksi haluan kiittää lämpimästi tämän aloitteen tekijöitä. Kiitos siitä, että olette tuoneet tämän aiheen julkiseen keskusteluun ja että olette omalla työllänne muistuttaneet meitä kaikkia vastuullisesta kuluttamisesta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Asell, olkaa hyvä.

20.58 Marko Asell sd: Kiitos. Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on kansalaisaloite Krääsä-talous kuriin. Kiitos jo tässä vaiheessa aloitteen tekijöille. Aloite on saanut poikkeuksellisen laajan ja perustellun tuen suomalaisilta. Aloite Krääsä-talous kuriin ei ole vain yksittäinen vetoamus verkkokaupan rajoittamisesta. Se on hyvä kannanotto siihen, millaista tulevaisuutta me haluamme rakentaa: kestävä, oikeudenmukaista ja kotimaista työtä arvostavaa.

Tiedämme, että ultra-, pikamuoti- ja halpatavarakauppa ovat vieneet kertakäyttökulutuksen kestättömyyden aivan uudelle tasolle. Verkkokauppajätit, kuten Temu, Shein ja Wish, myyvät tuotteita, jotka usein eivät täytä edes EU:n turvallisuusvaatimuksia. Ne ohittavat reilun kilpailun säännöt, maksavat minimaalisesti veroja ja aiheuttavat samalla valtavaa painetta suomalaisille yrityksille, jotka noudattavat lakeja, maksavat verot ja työllistävät täällä Suomessa. Kaupan liiton arvioiden mukaan niin sanotun kiinakrääsän tuonnista kertyy veroja alle 30 miljoonaa euroa. Jos samat ostokset tehtäisiin Suomessa, verotuloja kertyisi jopa yli 300 miljoonaa. Tämä on valtava menetys yhteiskunnallemme, rahaa, joka voitaisiin käyttää koulutukseen, hoivaan ja ympäristötoimiin.

Arvoisa puhemies! Krääsäkauppa on tietysti ja isosti myös ympäristökysymys. Pikamuodin globaali tuotanto synnyttää vuosittain lähes sata miljoonaa tonnia tekstiilijätettä, jotka päätyvät usein globaaliin etelään köyhien maiden jätevuoriksi. Se on ympäristön kan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

nalta kestämatöntä ja moraalisesti kestämatöntä. Samaan aikaan alle 150 euron arvoisten tullittomien lähetysten määrä EU:n ulkopuolelta on monikymmenkertaistunut muutamassa vuodessa. Tämä on suora tulonsiirto vastuuttomasta tuotannosta hyötyville yrityksille ja kustannus niille, jotka yrittävät toimia vastuullisesti.

Tämä on siis hyvä kansalaisaloite, joka ei vastusta kauppaa vaan puolustaa reilua kauppaa. Aloite ei vastusta kuluttamista vaan kannustaa kestävään kuluttamiseen. Meidän on luotava säännöt, jotka tekevät kestävästä valinnoista helpompia ja vastuuttomista valinnoista kalliimpia. Siksi tulisi rajoittaa vastuuttomien verkkokauppojen mainontaa, uudistaa tullisääntöjä, jotka nyt antavat epäreilun kilpailuedun EU:n ulkopuolisille toimijoille, tulisi laskea kierrätettyjen tuotteiden ja korjauspalveluiden verotusta sekä vaatia yritysvas-
tuulainsäädäntöä, joka ulottuu myös kansainvälisiin verkkokauppoihin. Suomi voi olla tässä edelläkävijä, aivan kuten olemme olleet ympäristölainsäädännössä ja koulutuksessa. Me voimme näyttää, että vastuullinen markkinatalous on mahdollista.

Arvoisa puhemies! Emme voi jatkaa näin. Emme voi sulkea silmiämme siltä, että kerta-käyttöinen kulutuskulttuuri syö paitsi luonnonvarojamme myös kotimaisia työpaikkoja ja kuluttajien turvallisuutta. Hallituksen tulisikin säätää lait, jotka tekevät markkinoista reilut ympäristölle, työntekijöille ja suomalaisille yrityksille.

Siksi tuen lämpimästi kansalaisaloitetta Krääsätalous kuriin ja toivon, että tämä sali, eduskunta ja valiokunta ja hallitus ottavat aloitteen vakavasti, ei vain iskulauseena vaan konkreettisina askeleina kohti vastuullisempaa tulevaisuutta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä.

21.02 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Ensin tosiaan suuret kiitokset tämän aloitteen tekijöille. Tämä osuu hyvin vahvasti ajan hermoon, ja tästä keskustelusta, mikä tänään täällä salissa on kuultu, se kyllä tulee hyvin näkyväksi. Jo silloin tietysti, kun aloitetta tehtiin, se 50 000 allekirjoitusta tuli nopeasti täyteen, ja minä luulen, että nyt tämä on oikeastaan vielä ajankohtaisempi, koska tämä ilmiö vain paisuu ja paisuu. On ihan selvää, että meidän täytyy tähän puuttua.

Silloin kun tämä kiinalainen verkkokauppa rupesi vähän niin kuin yleistymään Suomessa, niin en ole varmaan ainoa, joka ihmetteli, miten on mahdollista, että toiselta puolelta maailmaa voi käytännössä mitättömällä hinnalla saada sellaisia tuotteita, jotka näyttivät ihan samantyyppisiltä tuotteilta, mitä meillä täällä Suomessakin myydään. Ja todellakin, eihän se olekaan mahdollista, sillä kyllä tässä halpa maksaa kalliisti. Se maksaa kalliisti niin ihmisten turvallisuudelle, Suomen taloudelle kuin ympäristön kantokyvyille. Näissä edellisissä puheenvuoroissa minun mielestäni on todella hyvin ja laajasti tuotu esiin niitä erilaisia näkemyksiä, mitä tähän haitalliseen ilmiöön liittyy, niin verotuloihin, niin kotimaisten yritysten menestykseen, niin turvallisuuteen, niin luonnonvarojen ylikäyttöön kuin muihin. Sen takia on tosi ilahduttavaa, että tämä kansalaisaloite on täällä meillä käsittelyssä, ja todellakin minä ajattelen, että tässä krääsäkaupassa on niin paljon sellaista, mikä on pielessä, että tämä antaa jokaiselle perusteen puuttua tähän toimintaan.

Minä olen tosi iloinen siitä, että tämä on todellakin saanut kannatusta yli puoluerajojen, ja minä olen iloinen siitä, että ministeri Marttinen kertoi tällä viikolla, että on asettanut työryhmän etsimään keinoja kiinalaisten verkkokauppojen ongelmiin ja on luvannut, että helmikuussa tulisi sitten tuloksia, että mitä konkreettisia keinoja on, miten tähän voidaan puuttua — koska tähän voidaan puuttua. Ja näinhän on jo tehty, Romaniassa ja Ranskassa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

esimerkiksi. Minä olen myös iloinen siitä, että kun nyt tuli ehdotus EU-tulleista näille pienille paketeille, jotka alkaisivat vasta vuonna 28, niin EU:n valtiovarainministeriöt itse ottivat esille sen, että tämä pitäisi saada aiemmin voimaan, ja etsivät tällaisia keinoja, miten voitaisiin jo ennen sitä saada esimerkiksi tämä tulliasia kuntoon. Myös valtiovarainministeri Purra on tälle antanut tukensa. Minusta tämä on tosi hyvä lähtökohta sille, että tässä eduskunnassa voitaisiin tämän kansalaisaloitteen nostamaan ongelmaan nyt oikeasti ja aidosi etsiä niitä ratkaisuja, sellaisia ratkaisuja, jotka me saadaan käytäntöön jo varsin pian, jo tämän hallituskauden aikana, koska tällä todellakin on niin laaja tuki.

Tosiaan ihmisethän luulevat usein, kun he tilaavat näistä krääsäkaupoista, että he tilaavat sitä samaa tavaraa, mikä on meillä kaupoissa myynnissä, mutta se ei ole samaa tavaraa, se ei ole tuoteturvallisuudeltaan samanlaista tavaraa, se ei ole materiaaliltaan samanlaista tavaraa. Se on hyvin heikkolaatuista tavaraa. Ne ovat tuotteita, joita ei ole edes tehty kestämään, vaan päinvastoin ne on tehty niin, että ne hajoavat varsin nopeasti, ja näin ne tietysti kuluttavat aivan turhaan luonnonvaroja. Jos me mietitään, että ultrapikamuodista sanotaan, että se aiheuttaa viisi, jopa kymmenen prosenttia globaaleista päästöistä tai että elektroniikkateollisuus aiheuttaa viisi prosenttia päästöistä, ja näistä krääsäkaupoista tilataan hyvin paljon tämmöistä kestävämpiä ultrapikamuotia, joka ei siis edes käytössä kestä, ja tällaista elektroniikkaa, joka hajoaa varsin nopeasti, niin siinä me hukataan ihan valtavasti raaka-aineita, esimerkiksi niitä arvokkaita maamineraaleja, joita tarvittaisiin tämän yhteiskunnan sähköistämiseen.

Haluan ehkä nostaa myös sen, mitä ei ole niin paljon tuotu esiin näissä aiemmissa erinomaisissa puheenvuoroissa, mitä täällä on käytetty, eli tämän koukuttavan ja aggressiivisen markkinoinnin. Sehän on täysin vastuutonta. Tietysti tässä kansalaisaloitteessahan on myös, että se voisi olla yksi keino tähän puuttua. On ihan totta, että vaatii vähän semmoista ajattelua ja miettimistä, mitkä ovat ne konkreettiset keinot, miten tähän ongelmaan voidaan puuttua, koska sinänsä tietysti meillä on avoimet markkinat ja me kannatamme kansainvälistä kauppaa, mutta tähän onneksi on näitä keinoja ja niitä pitää nyt vain pystyä, osata hyödyntää.

Minusta tosiaan on ollut ilahduttavaa tänään kuulla, miten suuri tuki tälle aloitteelle on. Ehkä minä ihan viimeiseksi vielä nostan yhden semmoisen näkökulman, mikä tässä ei ole ollut niin esillä: se on Tullin resurssit ja käytännössä Tullin voimattomuus tämän valtavan pakettisunamin edessä. Ei olekaan ihme, että Tullin pääjohtaja on myös penäyttänyt stoppia tälle verkkokauppasunamille ja toivoo todella, että me täällä eduskunnassa löydetään nyt niitä konkreettisia ratkaisuja, millä me tämä krääsätalous saadaan kuriin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu poissa. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

21.09 Sofia Virta vihr: Arvoisa puhemies! On ollut hienoa kuunnella, miten yksimielisiä puheenvuoroja täällä on tänään pidetty tämän kansalaisaloitteen puolesta ja sen puolesta, että aivan järjetön temuralli saataisiin kuriin.

Kiinalaisen halpatavaran massiivinen ja suoraan sanottuna räjähdysmäisesti kasvanut tuonti on mittava riski niin turvallisuudelle, ympäristölle kuin taloudellekin monellakin eri tapaa. Siinä missä vielä kolme vuotta sitten Suomeen tuli EU:n ulkopuolelta noin alle miljoona lähetystä, vastaava luku on tänä vuonna arvioiden mukaan jopa 50 miljoonaa lähetystä. Näistä 98 prosenttia tulee Kiinasta. Se on aika sairas luku. Se on sellainen luku, jossa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

suomalaisilla viranomaisilla, kuten Tullilla, ei ole mitään mahdollisuutta pysyä enää perässä.

Kyllä minä ymmärrän, että monella suomalaisella on arjessa tiukkaa. Moni miettii, mistä voi hankkia tavaraa edullisesti tarpeeseen, mutta en malta olla toteamatta, että ei tämä viiden miljoonan kansa varmasti tarvitse kahta miljoonaa temuhattua vuodessa tai miljoonaa epäaitoa korua, kuten 2024 Suomeen tilattiin. Ja kuten edelläkin ansiokkaasti kuultiin, niin valitettavasti kuluttaja harvoin saa sitä, mitä hän luulee näistä halpakaupoista tilaavansa. Sen sijaan hän saattaa saada tuotteita, joissa on mittavat turvallisuus- tai terveystriskit, ja tuotteita, joita ei koskaan ole tehtykään kestäviksi.

Temutus tuhoaa todella ympäristöä. Se vie maapalloa ylikulutuksen suuntaan, kuten Tullin ylijohtajakin on osuvasti todennut. Siihen ei varmasti ole varaa tilanteessa, jossa tämä pallo uhkaa nyt jo hukkaa jätteisiin. Se myös kurittaa vastuullisesti toimivia yrityksiä, niitä yrityksiä, jotka haluaisivat toimia reilusti ja vastuullisesti ympäristön, terveyden, tuoteturvallisuuden ja kuluttajan oikeudet huomioiden. Tämä epäreilu kilpailukenttä ei ole sitä, minkälaiset markkinat me haluamme: reilut ja reiluun säännöin kilpaillut. On myös melko selvää, että varmasti ne olot, joissa tätä — suoraan sanottuna — krääsää, jätettä Kiinassa valmistetaan ja tuotetaan, eivät varmasti ole kovinkaan reiluja niitä tuottaville aikuisille saati lapsille.

Tulli haluaisi kieltää tuotteiden suoran toimittamisen kolmansista maista kuluttajille, ja mielestäni tämä olisi erittäin tärkeä toimi. Silloin Temun tai Temun kaltaisten markkina- paikkojen pitäisi rakentaa EU-alueelle maahantuonti ja varasto. Tällöin taas viranomaiset kykenisivät valvomaan tuoteturvallisuutta. Toki todettakoon, että siltikään en ajattele, että tätä määrää tämänkaltaista krääsää tarvitsisi tuottaa myöskään EU-alueen sisällä.

Sen takia haluan kiittää erittäin lämpimästi näitä kansalaisaloitteen tekijöitä, toimijoita, kaikkia allekirjoittaneita sekä täällä tänään tukensa aloitteelle antaneita. On äärettömän tärkeää, että ultrapikamuodin ja krääsäkaupan mainonnan kiellot saataisiin voimaan ja verotukselliset toimet käyttöön. Ne säästäisivät luontoa ja ympäristöä, mutta myös turvaisivat ja vahvistaisivat suomalaista taloutta, pitäisivät ne meidän omat kotimaiset, vastuulliset yritykset pystyssä ja toisivat veroeuroja valtion kipeästi niitä tarvitsevaan kassaan.

Me vihreät olemme jo aiemmin esittäneet krääsäveroa. Me olemme esittäneet myös kierrätettyjen tuotteiden sekä korjauspalveluiden alvin laskemista, jotta suomalaisilla ei olisi aina tarve ostaa kaikkea uutena, vaan korjaaminen tai käytettyjen tavaroiden ostaminen olisi aina kannattavampaa. Me voimme yhdessä valita tehdä toimia, jotka sekä lisäävät sitä tilannetta, että suomalaisilla on riittävä toimeentulo hankkia laadukkaasti tuotettuja tuotteita tarpeeseen, mutta myös varmistavat, että suomalaiset rohkeat yrittäjät voivat saada toiminnallaan toimeentulon. Me voimme tehdä toimia ylikulutuksen vähentämiseksi, emme sen lisäämiseksi.

Haluan myös kiittää tässä kohtaa suomalaista Tullia, joka tekee tämän asian äärellä kovaa työtä ja on ansiokkaasti myös pitänyt ääntä tämän krääsäkaupan karsimisen ja vähentämisen puolesta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.